15. Urfa*

F: Ne zamandır Urfa'dasınız_

M. Doğma büyüme

F: Daha önce ne iş yaptınız?

M: Esnaftım

F. Urfalılar nasıldır?

M: Misafirperverdir, insan sever. Namusuna düşkündür. Pis bişeyi kabul etmez, müstehcen şeyleri sevmez. Bir insan insanı severse gizli sever, kendi evinde. Bizde yolda, açıkta yapmak ayıptır bizde. Böyle bir ahlak var. Caddede eşimin elini tutmaya utanırım ben. Sokakta caddede iyi değil. Komşuyu rahatsız etmemek lazım. Müzik dinlerken mesela. Suriyeliler rahatsız ediyorlar komşularını.

F: Diğer kentlere göre Urfa nasıl farklı?

M: Urfa'lı yardımı, yardımlaşmayı sever.

F: Sizin mahalleniz nasıl bir yer?

M: Genelde fakirler var, zenginler lüks yerlere göçtü. Burada kalan fakir tabaka. Daha yaşlı.

F: Dil olarak?

M: Türkçe.

F: Bu Suriyeli'ler çalışıyor mu?

M: İnşaatta, kimi esnaflık yapıyor. Çalışıyorlar.

F: Günlük hayatta buradakilerle Suriyeli mülteciler arasında muhabbet alaka var mı?

M: Hayır çok az, genelde aralarında sohbet ediyorlar.

F: Türkler ilgileniyor mu Suriyelilerle?

M. Evet ilgilenenler var.

F: Onların arasındaki ilişkiyi tarif edebilir misiniz?

M. Fazla ilişki yok. Suriyelilerin gitmesini istiyor halk, onu da söyliyim.

F: Sebebi nedir?

M: Sebebi nüfus kalabalığı. Rahatsızlık veriyorlar. Gece gürültü yapıyorlar. Bunların yüzünden evler pahalı oldu. Bunlar yaptılar. Eskiden geldi mi biri ona ev bulurdum, şimdi bulamıyorum. SIkıntı. Bir an önce bunların gitmesi lazım.

F: İlk başta siz onlara yardım ettiniz

M: Çok ettik, herkes etti. Ekmeğimizi bölüştük, battaniyemizi bölüştük ne varsa. 2-3 sene Allah için herkes komşusuna bakar. Ama misafirlik uzayınca, gitsinler artık.

F: Artık misafir değiller?

M: Eskiden misafir olarak görüyorduk, şimdi bitti. Savaş bitti, evlerine gitsinler.

F: Kavga var mı?

M: Yok kavga da yok, sakin.

F: Arkadaşlık yok ama kavga da yok. Bazen Türkler Suriyeliler evleniyor ya, burada oluyor mu?

M: Kimse evlenmedi burada. Anlaşamazlar.

F: Dil mi ruh mu?

M: İkisi de. Evlenseler de ayrılanlar var. Olmuyor yani. Yani evde yemekte anlaşamazlar. Ahlak yapıları farklı. Bizde herkes 11-12'de yatar herkes işe gider. Bunlar sabah 3-4'te yatıyor. Anladın mı? Bunların hayatı biraz eğlence.

F: Sizce Türk ve Suriyeli birisi nasıl farklı?

M: Sana dedim Türk evine, işine bağlı. Saatinde uyur, saatinde kalkar. Ben muhtarım saat 11 oldu mu evime giderim. Herkes yatar. Sabah 7.30'da kalkar 8'de kalkıp yallah. Bunlar böyle değil. Yatar uyur 12-1'de gündüz anca uyanırlar. Pisliklerini, çöplerini sokağa atıyorlar.

F: Buradakiler ne düşünüyor Suriyeliler hakkında?

M: Gitsinler yeter. Herkes kendi ülkesinde yaşar. Bu oda mesela kaç çocuk alır, 2 tane. Ben 5 çocuk yapsam ne olur, olmaz. Nerde yatıcak, nerede oturucak. Geldiler yerimizi dar ettiler.

F: Yani çok çocuğu var diyosunuz?

M: Çok çocuğu var, park dolu, çocuklar birbiriyle kavga ediyor. Şiddet var içlerinde.

F: Ben gelirken çocuklar bana laf attılar sen turist misin dediler

M: Onlar Suriyelidir bizimkiler görse "hello thank you very much" derlerdi, öğrenmişler. Bu Suriyeliler dedi mi düşman.

F: Ben biraz kızdım niye böyle diyorlar diye

M: Bunların aileleri diyo ki, Suriye'de ecnebiler geldi bizim burada. Ondan çocuklarınn içinde kin oluyor, onlar ecnebi devletlere düşmanlar.

F: Ben kızdım çocuğa dedim niye böyle konuşuyosun hiç kibar değil diye o da dedi ki "Burası Urfa"

M: Bunlar memleketimiz berbat ettiler. Bunların aileleri kendi aralarında konuşuyor "Bizi bütün güçlüler vurdu, İran vurdu, Ameirka vurdu, Rusya vurdu, Fransa vardı bütün Hıristiyanlar vurdu" diyolar. Bu çocuklar bunu duydukları için düşman gözüyle bakıyorlar.

F: Neden diyor "Burası Urfa"?

M: Bizim dinimizde diyoruz ki alemlerin rabbine şükürler olsun. Yani bu Hıristiyan alemini de kapsıyo, hepsini kapsıyor. Biz bunu öğretiyoruz çocuklarımıza. Ben Müslümanım, kitabım Kuran. Öteki tarafta bu Alman, Hıristiyan onun kitabı İncil. Öğretiyoruz. Allah diyor ki bu dinlerin hepsi haktır. Kaç kitap var Kuran, İncil, Zebur. Peygamberler getirdi. Hz.İsa, Hz. Davut, Hz. Musa. Demiş ki birbirinizden çalmayın, birbirinizin eşine el atmayın, haram.

F: Türk haberlerinde şöyle birşey geçiyor: biz Suriyeliler ve Türkler biz din kardeşiyiz?

M: Evet din kardeşiyiz. Sen de benim din kardeşimsin, hepsi kardeş. Sen insansın. Bunlar ne diyor, dini müslümanlar kardeştir. Hıristiyanlar kardeştir. Mecusiler kardeştir. Puta tapanlar onlar ayrıdır. O da haram. Biri bir peygambere, Allah'a inanıyor ve helal ve haram olanı biliyorsa başımın üstünde yeri var. Ben onlara karışmam.

F: Demek ki onların Müslüman olması sizin için önemli değil.

M: Ehl-i kitap hepsi bizim için önemli. Kitabı olan, peygamberi olan Kuran'ı kerimde ben okuyorum: Hz. Musa ve Hz. İsa Hz. Süleyman var Hz. Eyüp var Hz. Nuh var, İbrahim peygamber var İsmail peygamber var. Ben bunları seviyorum ve bunları seven kimse onları seviyorum.

F: Sizce onların Müslüman olması sayesinde buradakiler daha yakın hissediyor mu?

M: Yoo, Ukrayna'dakiler gelsin onlara da ekmek, yer veririz. Ben onları da kabul ediyorum. Siyasi iktidar da kabul ediyor, bu insan hakları. Sen geldin buraya gece saat 1-2 kapıyı çaldın dedin ki ben dışarıda kaldım. Oteller dolu, yer yok. Napıcan? Seni Allah yaratmış, seni Allah sevmese yaratmazdı. Ne var? Onu cahiller yapıyor.

F: Ne demek cahil?

M: Şimdi ben senle konuştuklarımı sana kaynak gösterebilirim. Dersen ki sen niye böyle diyorsun ben sana derim ki falan kitapta var. Falan Kuran'da var, falan yerde var. Sana kaynak gösteririmm. Ben ne dedim, Kuran ne diyor, ben alemlerin rabbiyim. Ben Arapça Kuran da okudum. Ama bunların değil Allahınn Arapçası. Sadece bu değil İncil, Tevrat'ta hepsinde aynı yazmış Allah. Allah bizi insan yaratmış.

F: Siz dediniz kültür farkı var ama onların ülkesi o kadar uzak değil. Burada örneğin çok insan Arapça biliyor, Kürtçe konuşuyor ama yok diyorsunnuz farklıyız. Neden acaba böyle?

T: Ama fark ver, ben burda farklıyım Antepli farklı, İstanbul'lu farklı. Kültür olarak.

F: Ve bu nereden kaynaklanıyor?

M: Kültürden kaynaklanıyor, insan nasıl yaşamışsa nasıl görmüşse örf ve adeti neyse kültür o'dur yani.

F: Kentlere ve bölgelere göre ortak bir Kürt ya da Arap kültürü yok değil mi?

M: Farkı yok burada konuştuğun dilin. Önemli olan bölgenin ahlakı önemli olan bölgenin yaşayış düzeni. Bu konnuda fark var. Çocukları okula gidiyor. Birbirine bağırır yüksek sesle konuşur bunlarda terbiye yok. Benimm çocuklar sonra onlara bakıcak benimki de onlar gibi olucak. Bunu istemiyoruz.

F: Suriyeliler dönmek yerine temelli kalmaya karar verirse buradakiler buna karşı ne hisseder?

M: Tepki veririz, kabul etmezler. İyi olmaz. Artık buranın halkı istemiyor. Buranın halkı diyor ki bunlar yerlerine gitsin. Bak Ukrayna'da savaş oldu, biz diyoruz ki Ukrayna gelsin. Orda çocuklar ölmesin. Yaşlı ölmesin, bayan ölmesin gençler orda kalsın savaşsın. Anlıyor musun? Türkiye'ye de gelmeye başladılar gelsinler. Ama gençler gelmesin onlar geldi mi biz bunlara vatan haini diyoruz.

Vatan sevgisi olmayanın imanı olmaz. İman nedir? Şimdi sen neye inanıyorsun İncil'e. Sen Almanya'da savaş olsa orayı bırakıp kaçsan sen iman etmemişsin, ona inanmamışsın demek. Anladın mı. Sen okuduğun kitaba riayet edemiyosun demek.

F: Sizce bir noktada Türk olabilirler mi?

M: Olamazlar sonuçta bir noktada vatanlarını bırakıp gelmişler. Burayı da bırakırlar. Herkes kendi vatanına gitsin.